

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА**

Факультет педагогічний

Кафедра початкової освіти та освітніх інновацій

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Інноваційні педагогічні технології у вищій освіті

та професійна етика

Третій освітньо-науковий рівень вищої освіти
на здобуття ступеня доктора філософії

Рівень вищої освіти – третій (освітньо-науковий)
Освітньо-наукова програма «Культурологія»
Спеціальність: 034 Культурологія
Галузь знань: 03 Гуманітарні науки
Кваліфікація: Доктор філософії

Затверджено на засіданні кафедри
педагогіки початкової освіти та освітніх
інновацій

Протокол №2 від 03.09.2024 р.

м. Івано-Франківськ – 2024

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Інноваційні педагогічні технології у вищій освіті та професійна етика
Викладач	проф. Будник Олена Богданівна
Контактний телефон викладача	+38 066 0724940
Е-mail викладача	olena.budnyk@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний, заочний, вечірній
Обсяг дисципліни	3,0 кредити ЄКТС, 90 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pnu.edu.ua
Консультації	Консультації проводяться щопонеділка з 13.00 до 15.00 в ауд. 233 (ц.к.), Центр інноваційних освітніх технологій «PNU EcoSystem». Онлайн консультації можуть бути організовані за бажанням студентів з використанням WhatsApp (+380660724940).
2. Анотація до навчальної дисципліни	
<p><u>Предметом</u> вивчення навчальної дисципліни є інноваційні методики викладання/навчання у закладі вищої освіти з використанням інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ), теоретико-практичні засади професійно-педагогічної етики й академічної доброчесності у науковій та викладацькій діяльності.</p> <p><u>Особливістю</u> навчальної дисципліни є те, що окремі її теми оновлено в рамках проекту програми ЄС Еразмус+ КА2 «Модернізація вищої педагогічної освіти з використанням інноваційних інструментів викладання – MoPED, № 586098-EPP-1-2017-1-UA-EPPKA2-SVNE-JP (2017-2021).</p> <p>У змісті навчальної дисципліни значна увага приділена практичним методам використання в освітньому процесі таких цифрових інструментів та засобів навчання, як: дослідницькі е-освітні середовища, освітні відео, навчальна інфографіка, платформи для формувального та підсумкового оцінювання з урахуванням візії безбар'єрності. Запропоновано також застосування різноманітних методик викладання (мобільне навчання, змішане навчання, дистанційне навчання, проблемне навчання, проектне навчання, дослідницько орієнтоване та інтерактивне навчання, у т.ч. в умовах інклюзивної освіти). Передбачено використання можливостей Центру інноваційних освітніх технологій «PNU Ecosystem», зокрема роботу аспірантів у різних навчальних просторах (ІТ-простір, простір мобільного навчання, презентаційний простір, простір рефлексії, конференц-простір) з використанням сучасного технічного обладнання. Такі навички та інноваційні підходи у навчанні є необхідними для ефективної професійної діяльності сучасного викладача-науковця.</p>	
3. Мета та цілі навчальної дисципліни	
<p><u>Метою</u> вивчення навчальної дисципліни є опанування концептуальних і теоретичних положень педагогічної інноватики, розвиток творчих умінь і навичок щодо застосування сучасних освітніх технологій в закладі вищої освіти, набуття загальних і фахових компетентностей у галузі професійної освіти.</p> <p><u>Основними цілями</u> вивчення дисципліни є:</p> <ul style="list-style-type: none"> розширити уявлення здобувачів про інноваційні тренди в сучасній освіті, різновиди педагогічних нововведень та їх використання у ЗВО; представити сутність і тезаурус професійної етики, етичні категорії у психолого-педагогічній взаємодії та визначити особливості академічної доброчесності як елемента забезпечення якості освіти; показати майбутнім викладачам ЗВО можливості використання кращого світового (європейського) досвіду у роботі з студентами; сформувати навички використання цифрових технологій і ресурсів для візуалізації освітнього процесу та результатів наукової діяльності, здійснення формувального та підсумкового оцінювання результатів навчання; розвивати цифрову грамотність, інноваційне мислення і професійно-педагогічну творчість. 	

4. Програмні компетентності та результати навчання

Інтегральна компетентність – здатність до продукування нових ідей, ціннісно-світоглядного усвідомлення, розв’язування комплексних проблем у галузі професійної та дослідницько-інноваційної діяльності культуролога-дослідника, культуролога-практика, завдяки постійному вдосконаленню та застосуванню системи теоретичних знань, інтегрованих фахових умінь і практичних навичок у сфері культури, реалізованих у самостійному науковому дослідженні, результати якого мають наукову новизну, теоретичне і практичне значення.

Загальні компетентності:

ЗК 1. Здатність до критичного абстрактного мислення, зокрема вміння застосовувати його до аналізу результатів власного наукового дослідження, наукової новизни, теоретичного, практичного, аксіологічного та світоглядного значення.

ЗК 2. Здатність до пошуку, оброблення, аналізу інформації з різних джерел.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності

СК 1. Здатність виконувати оригінальні дослідження, досягати наукових результатів, які створюють нові знання у культурології та дотичних до неї міждисциплінарних напрямках в різних галузях гуманітарних наук.

СК 2. Здатність застосовувати новітні культурологічні концепції щодо пояснення сучасних культурних явищ і процесів.

СК 3. Здатність застосовувати сучасні інформаційні технології, наукометричні бази даних та інші електронні ресурси, спеціалізоване програмне забезпечення у науковій та навчальній діяльності.

СК4. Здатність здійснювати науково-педагогічну діяльність у вищій освіті, знати та розуміти діяльність профільної кафедри.

СК 5. Здатність ініціювати, розробляти і реалізовувати комплексні інноваційні проекти в культурології та дотичні до неї міждисциплінарні проекти, лідерство під час їх реалізації.

СК 6. Здатність дотримуватися етики досліджень, а також правил академічної доброчесності в наукових дослідженнях та науково-педагогічній діяльності.

СК 7. Здатність до побудови тлумачно-інтерпретативних схем культурологічного напрямку з використанням існуючих та власних теоретичних моделей в культурологічному дискурсі, що передбачає переосмислення наявних та створення нових цілісних знань.

СК 8. Здатність розуміти матеріальну та духовну цінність художнього в різних хронологічних межах та географічних ареалах у відповідному історико-художньому, економічному, соціокультурному, інституціональному тендерному контекстах.

ПРН 3. Знати принципи академічної доброчесності, морально-етичних норм і стандартів поведінки дослідника.

ПРН 8. Застосовувати сучасні гуманітарні знання та технології, дослідницькі навички у процесі виконання власного наукового дослідження з метою розв’язання комплексних проблем у галузі професійної та дослідницько-інноваційної діяльності.

ПРН 9. Застосовувати сучасні інструменти і технології пошуку, оброблення та аналізу інформації, зокрема статистичні методи аналізу даних, спеціалізовані бази даних та інформаційні системи.

ПРН 10. Вільно презентувати та обговорювати з фахівцями і нефахівцями результати досліджень, наукові та прикладні проблеми культурології, кваліфіковано відображати результати досліджень у наукових публікаціях у профвідних міжнародних наукових виданнях.

5. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	20
семінарські заняття / практичні / лабораторні	10
самостійна робота	60

Ознаки навчальної дисципліни

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний/вибірковий
Перший	034 – Культурологія	Перший	Нормативний

Тематика навчальної дисципліни

Тема	Кількість год.		
	лекції	заняття	сам. роб.
Тема 1. Інноваційні тренди в освіті. Педагогічні інноватика у закладі вищої освіти (ЗВО)	2		4
Тема 2. Цифровізація освіти і науки. Цифрові технології у ЗВО. Інноваційні методики навчання з використанням ІКТ	2	2	6
Тема 3. Технології формування та підсумкового оцінювання результатів навчання студентів. Використання QR-кодів та Plickers для освітніх цілей.	2	2	10
Тема 4. Освітня інфографіка у ЗВО. Цифрові інструменти для візуалізації навчально-наукової інформації.	2	2	6
Тема 5-6. Технології інклюзивної освіти у ЗВО. Інклюзивність у (по)воєнний час: про цінності безбар'єрності в ментальних, фізичних та освітніх вимірах	4		12
Тема 7. ChatGPT: перспективи та ризики інтеграції в сферу освіти і науки.	2	2	4
Тема 8. Дослідницько орієнтоване навчання і викладання у ЗВО. Інтерактивні технології у вищій освіті.	2		6
Тема 9. Професійна етика викладача ЗВО.	2		6
Тема 10. Академічна доброчесність у вищій освіті.	2	2	6
ЗАГ.:	20	10	60

6. Система оцінювання навчальної дисципліни

Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	На практичних (семінарських) заняттях аспірант може максимально набрати 50 балів, включаючи результати самостійної роботи. За залік – максимально 50 балів. Таким чином, підсумкова оцінка – максимум 100 балів.
---	--

Вимоги до письмових робіт	Підсумкова робота, яка проводиться у письмовій формі, повинна містити конкретні і чіткі відповіді на поставлені питання, здобувач повинен використовувати сучасні наукові джерела з педагогічної інноватики, нормативно-правове забезпечення щодо організації освітнього процесу в ЗВО, професійної етики та академічної доброчесності. Тестові завдання передбачають вибір правильного варіанту відповіді.
Семінарські заняття	Максимальна оцінка – 50 балів.
Умови допуску до підсумкового контролю	Виконання 90 % практичних завдань. Обов'язковим є виконання індивідуального творчого завдання з використанням цифрових інструментів і ресурсів.
Підсумковий контроль	Залік (тест) Форма здачі: письмово.

7. Політика навчальної дисципліни

1. Виконання завдань, пропуски та відпрацювання

Інформація щодо результатів тестування, виконання індивідуальних / групових робіт, презентації результатів самостійної роботи, загальна оцінка змістового модуля в цілому надається кожному аспіранту як індивідуально. Неприпустимими є плагіат та списування. Інформація щодо оцінки виконання індивідуального завдання надається здобувачеві після представлення (у т.ч. публічного) результатів виконання роботи. Результати самостійної роботи аспірантів перевіряються на 3 та 7 тижнях навчання. Результати виконання аспірантом індивідуального творчого завдання надаються згідно розкладу практичних занять.

Присутність аспірантів на практичних заняттях, заліку є обов'язковою. Лекційні курси, а також додаткові ресурси для засвоєння змісту курсу є доступними на сайті дистанційної освіти (за поданим вище посиланням). Якщо здобувач пропустив заняття, необхідно виконати всі практичні завдання, які вивчалися на цьому занятті та отримати відповідну оцінку. Якщо аспірант не отримав підсумкової оцінки за результатами виконання практичних завдань (на практичних заняттях), а також не виконав самостійної роботи, то він не допускається до залікового заняття.

Можливість і порядок відпрацювання пропущених студентом занять регламентується «Положенням про порядок організації та проведення оцінювання успішності студентів у Прикарпатському національному університеті ім. Василя Стефаника» (схваленого Вченою радою від 05 листопада 2019 р., протокол № 9 та введеного в дію наказом ректора від 26 листопада 2019 р. № 799 (редакція 1); зі змінами, схваленими Вченою радою від 30 березня 2021 р., протокол № 3 та введеними в дію наказом ректора від 06 квітня 2021 р. № 212 (редакція 2), введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019) (див. стор. 4.). Ознайомитися з положенням можна за посиланням: <http://surl.li/ykqd>

2. Дотримання академічної доброчесності засновується на низці положень і принципів академічної доброчесності, що регламентують діяльність здобувачів вищої освіти та викладачів університету: Ознайомитися з даними положеннями та документами можна за посиланням: <https://pnu.edu.ua/polozhennia-pro-zapobihannia-plahiatu/>

3. Можливість зарахування результатів неформальної освіти регламентується «Положенням про порядок зарахування результатів неформальної освіти у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора №819 від 29.11.2019р. № 819 (редакція 1), зі змінами, внесеними згідно з наказом ректора від 12 лютого 2021 р. № 80 (редакція 2) - <https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2022/11/neformalna-osvita.pdf>

8. Рекомендована література¹

1. Академічна доброчесність в університеті: погляд і роль студентів. URL: <https://saiup.org.ua/novyny/akademichna-dobrochesnist-v-universyteti-poglyad-rol-studentiv/>
2. Будник О. *E-learning and Inclusive Education*. Handbook. Ivano-Frankivsk: NAIR, 2023. 88 р.
3. Будник О. Б. *Педагогічна компаративістика*: навчальний посібник. Івано-Франківськ: NAIR, 2023. 136 с.
4. Будник О. Б. *Педагогічний супровід інклюзивної освіти*: навчальний посібник. Івано-Франківськ: Видавець Кушнір Г.М., 2019. 232 с.
5. Будник О. Використання методик змішаного навчання у закладі вищої освіти. *Обрії*, 2018. № 1 (46). С. 4-11.
6. Будник О., Дзябенко О. Використання інструментарію платформи GO-LAB для розвитку дослідницьких умінь школярів. *Інформаційні технології і засоби навчання*, 2020. Том 80, № 6. С. 1-20. DOI:<https://doi.org/10.33407/itlt.v80i6.3953>.
7. Будник О., Кондур О., Михайлишин Г., Рідей Н. Діагностика управлінсько-квалітологічної компетентності здобувачів освіти у закладах вищої освіти. *Відкрите освітнє е-середовище сучасного університету*: Спецвипуск «Нові педагогічні підходи в STEAM освіті». 2019. С. 23-31. URL: <http://openedu.kubg.edu.ua/journal/index.php/openedu/article/view/244/pdf#XZBPvkb7TIU>
8. Васянович Г.П. *Педагогічна етика*: навч. посібник. К.: Академвидав, 2011. 256 с.
9. Васянович Г., Будник О. Педагогічна еліта як феномен сучасності: духовно-моральний контекст. *Лідер. Суспільство. Еліта*, 2017. № 1. С. 96-108.
10. Васянович Г.П., Будник О.Б. Актуальні проблеми філософії інклюзивної освіти // *Професійна підготовка фахівців у вимірі нових освітніх реалій: український і зарубіжний досвід*: монографія. Івано-Франківськ: NAIR, 2019. С. 241-257.
11. Дичківська І. М. Інноваційні педагогічні технології: навч. посібник. К.: Академвидав, 2004. 352 с.
12. Закон України «Про освіту». Ст. 42 ЗУ від 05.09.2017 № 2145-VIII. URL: https://kodeksy.com.ua/pro_osvitu/statja-42.htm
13. Закон України «Про цифровий контент та цифрові послуги». 2023. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3321-20#Text>
14. Закон України «Про запобігання корупції». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1700-18>
15. Закон України «Про Національну програму інформатизації». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/74/98-%D0%B2%D1%80>
16. Зязюн І. А. Педагогіка добра: ідеали і реалії: наук.-метод. посіб. К.: МАУП, 2000. 312 с.
17. Національне агентство із забезпечення якості вищої освіти. URL: <https://naqa.gov.ua/академічна-доброчесність/>
18. Інновації у вищій освіті: проблеми, досвід, перспективи: монографія / ред. П. Ю. Саух. Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2011. 443 с.
19. Кабан Л.В. Формувальне оцінювання навчальних досягнень учнів у Новій українській школі». Сайт Народна освіта. Електронне наукове фахове видання. URL: https://www.narodnaosvita.kiev.ua/?page_id=4471
20. Концепція впровадження медіаосвіти в Україні (нова редакція). 21.04.2016. URL: http://ms.detector.media/mediaprosvita/mediaosvita/kontseptsiya_vprovadzhennya_mediaosviti_v_ukraini_nova_redaktsiya/
21. Концепція розвитку цифрових компетентностей. 03.03.2021. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/167-2021-%D1%80#n13>
22. Морзе Н.В., Барна О.В., Вембер В.П. Формувальне оцінювання: від теорії до практики // *Інформатика та інформаційні технології в навчальних закладах*. 2013. № 6. С. 45-57. URL: http://elibrary.kubg.edu.ua/6327/1/Morze_N_Barna_O_Vember_V_IITNZ_6_2013_IS.pdf
23. Навчальний посібник з курсу „Професійна етика вищої освіти” для осіб, що навчаються в магістратурі за спеціальністю «Педагогіка вищої школи». / А.П. Алексєенко, К.І. Карпенко, Л.О. Гончаренко, В.В. Дейнека. Харків: ХНМУ, 2015.77 с. URL: [http://repo.knmu.edu.ua/bitstream/123456789/11219/3/%D0%9F%D1%80%D0%BE%D1%84%](http://repo.knmu.edu.ua/bitstream/123456789/11219/3/%D0%9F%D1%80%D0%BE%D1%84%80)

¹ Рекомендована література до навчальної дисципліни подана різними мовами з урахуванням «Стратегії багатомовної освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника на 2023-2028 рр.», наказ № 418 від 04.07.2023р.

[D0%B5%D1%81%D1%96%D0%B9%D0%BD%D0%B0%20%D0%B5%D1%82%D0%B8%D0%BA%D0%B0%20%D0%B2%D0%B8%D1%89%D0%BE%D1%97%20%D0%BE%D1%81%D0%B2%D1%96%D1%82%D0%B8.pdf](#)

24. Освітні технології: навч.-метод. посібник / О.М.Пехота та ін. К.: А.С.К., 2001. 256с.
25. Організація дистанційного навчання в школі: методичні рекомендації, 2020. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/metodichni%20recomendazii/2020/metodichni%20recomendazii-dustanciyna%20osvita-2020.pdf>
26. Панченко Л. Ф. Інформаційно-освітнє середовище сучасного університету : монографія. Держ. закл. „Луган. нац. ун-т імені Тараса Шевченка”. Луганськ: Вид-во ДЗ „ЛНУ імені Тараса Шевченка”, 2010.280 с.
27. Панченко Л., Разорьонова М. Використання інфографіки в освіті. URL: <http://surl.li/ktvgjb>
28. Педагогічна майстерність: підручник / І. А. Зязюн, Л. В. Крамущенко, І. Ф. Кривонос та ін.; за ред. І. А. Зязюна. К.: Вища шк., 1997. 349 с.
29. Положення про інституційну форму здобуття загальної середньої освіти, 2019. URL: http://osvita.ua/legislation/Ser_osv/64866/?fbclid=IwAR0ZlumkpdhioRgLy2OqqVgUWz02j966WnkNjbrsF9H_uRBkuZvkqTMYrjw
30. Стратегія розвитку інформаційного суспільства в Україні (від 15 травня 2013 р. № 386-р.). URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/386-2013-%D1%80>
31. Терещук, В. І., Ільченко, А. М., & Семенишина, І. В. Інноваційні технології навчання у закладах вищої освіти. *Академічні візії*, 16. 2023. URL: <https://academy-vision.org/index.php/av/article/view/157>
32. Тицька Я.О. Академічна доброчесність як елемент забезпечення якості освіти. Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. URL: <http://www.vestnik-pravo.mgu.od.ua/archive/juspradenc34/3.pdf>
33. Тицька Я. «Академічна доброчесність» та «академічна відповідальність» у забезпеченні якості освіти. *Теорія держави і права*, 2018. № 11. URL: <http://pgp-journal.kiev.ua/archive/2018/11/37.pdf?fbclid=IwAR1Wlkari53ulbpqyI4aCADNwUF2fwVMMueh2HdpOnVuxg7PBUEsnWuXY>
34. Феномен інновації: освіта, суспільство, культура : монографія / В. Г. Кремень, В. В. Ільїн, С. В. Пролєєв [та ін.]; Ін-т обдар. дитини АПН України. К. : Пед. думка, 2008. 471 с.
35. Цифрова адженда України – 2020. Концептуальні засади (проект). URL: <https://uccr.org.ua/uploads/files/58e78ee3c3922.pdf>
36. Як вчителю зробити освітнє відео в класі чи вдома. URL: <https://nus.org.ua/articles/yak-vchytelyu-zrobyty-osvitnye-video-v-klasi-chy-vdoma/>
37. Budnyk, O. (2023). *E-learning and Inclusive Education*. Handbook. Ivano-Frankivsk: NAIR. 88 p.
38. Budnyk O. Innovative Competence of a Teacher: best European Practices. *Journal of Vasyl Stefanyk Precarpathian National University*, 6(1) (2019). P. 76-89. DOI: 10.15330/jpnu.6.1.76-89.
39. Budnyk O. The use of Innovative Educational Technologies in Higher Educational Institution. In: *Dobra edukacji i ich pedagogiczna eksploracja*: monograf. Pod red. Katarzyny Wrońskiej. Kraków: Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego, 2019. P.285-301.
40. Budnyk O., Zozuliak-Sluchyk R., Nedilskyi S., Chervinska I., Malaniuk T., Prevysokova N., Ketsyk-Zinchenko U. Modern Digital Distance Learning Technologies: Challenges of Future Teacher Training. *Revista Inclusiones*. ISSN 0719-4706. Vol. 8. Núm. 1. Enero – Marzo, 2021, pp. 41-53.
41. Budnyk O., Kotyk M. Use of Information and Communication Technologies in the Inclusive Process of Educational Institutions. *Journal of Vasyl Stefanyk Precarpathian National University*, 7(1) (2020). P.15-23. DOI: 10.15330/jpnu.7.1.15-23.
42. Budnyk O. Educational Model of a Modern Student: European Scope. *Journal of Vasyl Stefanyk Precarpathian National University. Scientific Edition: Series of Social and Human Sciences*. Vol. 3, No. 2-3(2016), 9-14. doi:10.15330/jpnu.3.2-3.9-14.
43. Budnyk O., Protas O., Voloshchuk H., Berezovska L., Yablon L., Rusakova O. Current challenges in the conditions of Distance Education: Inquiry Based Learning. *Revista Inclusiones*. ISSN 0719-4706. Vol. 8. Número Especial. Enero – Marzo, 2021, pp. 210-222.
44. Graasp Environment, 2020. URL: <http://graasp.eu>
45. Go-Lab Portal, 2020. URL: <https://www.golabz.eu>

46. Hosny, M. and Fatima, S. (2014) Attitude of students towards cheating and plagiarism: university case study. *Journal of Applied Sciences*, vol 14, no 8
<http://docsdrive.com/pdfs/ansinet/jas/2014/748-757.pdf>
47. Clarke, R. and Lancaster, T. (2006) Eliminating the successor to plagiarism? Identifying the usage of contract cheating sites
www.researchgate.net/publication/228367576_Eliminating_the_successor_to_plagiarism_Identifying_the_usage_of_contract_cheating_sites
48. Panchenko, O., Shynkarova, V., Maistryk, T., Budnyk, O., Nikolaesku, I., Matsuk, L., & Fomin, K. (2022). Pedagogical innovations in Ukrainian educational institutions: social challenges and realities of war. *Revista Brasileira De Educação Do Campo*, 7, e14557.
<https://doi.org/10.20873/uft.rbec.e14557>
49. Budnyk, O., Kushniruk, S., Tsybulko, L., Shevchenko, A., Fomin, K. & Konovalchuk, I. (2022). Education innovations: new wartime experience of Ukrainian universities. *Journal for Educators, Teachers and Trainers JETT*, 13 (5), 464-471. ISSN: 1989-9572.
<https://jett.labosfor.com/index.php/jett/article/view/1043/698>
50. Budnyk O. (2023). Features of the organization of the educational process in Ukrainian universities in the conditions of war: public challenges and realities. *Transformational processes of the social and humanitarian sphere of modern Ukraine in the conditions of war. challenges, problems and prospects*. Amantius Akimjak (ed.) Iurii Shcherbiak (ed.), Ružomberok VERBUM – vydavateľstvo KU, 129-140. <http://nauksfg.wunu.edu.ua/index.php/npsgf/article/view/269/262>
51. Budnyk, O. (2024). In Search of New Concepts. The Challenges of the Modern Humanities in the Pedagogical Focus (On Lech Witkowski's Philosophical Works). *Phainomena: Journal of Phenomenology and Hermeneutics*, 33(128-129), pp. 225-251. DOI:10.32022/PHI33.2024.128-129.10
52. *The Space of Inclusive Education: Voices from Ukraine and Beyond*. Editors: Olena Budnyk and Sergiy Sydoriv. Publisher: BRILL <https://brill.com/display/title/69456>. Series: Studies in Inclusive Education, 2024 (53). ISBN: 9789004688124.
<http://dx.doi.org/10.1163/9789004688131>

Будник О.Б.,
професор кафедри початкової освіти та освітніх інновацій
Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника